

משרד הכלכלה והתעשייה
מינהל סחר חוץ

סינגפור

- סקירה כלכלית -

אפריל 2019

רקע ונתונים כלליים¹

שטח: 709 קמ"ר (191 מתוך 254)

ישראל 20,770 קמ"ר (154 מתוך 254)

אוכלוסייה: כ-6 מיליון

עיר בירה: סינגפור (עיר-מדינה)

משטר: רפובליקה בעלת מאפיינים סמכותניים

ראש ממשלה/נשיא מכהן: Lee Hsien Loong

שפה רשמית: אנגלית, מלאית, טמיל ומנדרין.

בפועל השפה הדומיננטית המשמשת כשפת

המינהל, הדיבור הפופולרי והעיתונות הכתובה

והאלקטרונית היא השפה האנגלית.

מטבע: דולר סינגפורי. שעי"ח ממוצע ל-2019: 1 USD = 1.35 SGD

גאוגרפיה: אי מרכזי ועוד מספר איים קטנים מצפון-מזרח ומדרום. יושבת בנקודה אסטרטגית-

על הקצה של מצר מלאקה, נתיב השיט העיקרי בין האוקיינוס ההודי והאוקיינוס השקט.

¹ CIA The World Factbook ,The World Bank

אינדיקטורים כלכליים מרכזיים לשנת 2018²

ישראל	סינגפור	אינדיקטור
369.84	304 מיליארד דולר	תמ"ג נומינלי GDP, current prices Billions of U.S. dollars
37,970	98,260 דולר אמריקאי	תמ"ג לנפש במונחי PPP Purchasing power parity; international dollars per capita
4% – 2018 3.5% – 2017 3.3% – 2016	2018- 2.9% 2017- 3.6% 2016- 2.4%	שיעור הצמיחה הכלכלית real GDP growth
0.8	1.4%	שיעור האינפלציה Inflation rate, average consumer prices
4	1.9%	שיעור האבטלה
49	85.24 (מס' 2 בעולם)	קלות עשיית עסקים ציון בין 1-190 כאשר ציון נמוך מבטא תוצאה טובה
5.3	5.9 (מס' 3 בעולם)	מדד התחרותיות ציון מ-1-7 7 מבטא את הציון הטוב ביותר
AA-	AAA	דירוג אשראי S&P

² IMF, The World Bank, World Economic Forum

סינגפור, החלה את דרכה בשנת 1819 כמושבה ותחנת מסחר בריטית ע"י סר סטמפורד ראפלטס (Sir Stamford Raffles). לאור מיקומה הגיאוגרפי וקביעת הנמל בה כפטור ממכס, הפכה סינגפור עם השנים להיות אחד מהמרכזים החשובים לצד הימי הבריטי וצומת מסחרית בין אסיה והאימפריה הבריטית. במהלך מלחמת העולם השנייה נכבשה סינגפור ע"י הצי היפני ושחררה ע"י בריטניה ב-1945. מאז שחרורה מהכיבוש היפני ובמשך 18 שנים עד 1963 הייתה סינגפור קולוניה תחת חסות בריטית החברה בחבר העמים הבריטי. ב-1963 הצהירה סינגפור על עצמאותה מהכתר הבריטי ובחרה להצטרף לאיחוד מדינות מלזיה, יחד עם אזורים נוספים במלזיה של היום. לאחר כשנתיים ובשל מתחים פוליטיים ואתניים החליטה סינגפור לפרוש מהאיחוד המלזי וקיבלה את עצמאותה המלאה ב-9 באוגוסט 1965.

החל מהפיכתה לעצמאית, עברה סינגפור במהירות רבה מהעולם השלישי לעולם הראשון והצליחה לבנות מערכת כלכלית משגשגת ומפותחת ביותר בעלת שוק חופשי וכלכלת שוק פתוחה ונקייה משחיתות (מדורגת בצמרת העולמית יחד עם דנמרק, פינלנד, שבדיה ניו זילנד וראשונה באסיה כמדינה עם שיעורי השחיתות הנמוכים ביותר בעולם ע"פ Transparency International).

שיעור הצמיחה של כלכלת סינגפור בעשורים האחרונים היה מאוד מהיר, והיה ברוב השנים מאז הקמתה מעל 5%. באופן טבעי ישנה התמתנות מסוימת בשנים האחרונות כאשר הצמיחה נעה בין 2%-5% (צמיחה גבוהה יחסית למדינה מפותחת).

כלכלת סינגפור הנכללת בקבוצת 'כלכלות הנמרים' (יחד עם טייוואן, דרום קוריא והונג קונג) מתאפיינת בתמ"ג לנפש שהוא מהגבוהים בעולם המפותח. כמו כן סינגפור מאופיינת במספר רב של תושבים זרים המהווים כשליש מאוכלוסייתה (~1.8 מיליון תושבים). חלק מהתושבים הזרים בסינגפור מגיעים אליה במסגרת פעילותם העסקית כמומחים וכאנשי תעשייה, השקעות ושירותים מתקדמים, והגעתם לעיר מהווה נגזרת ישירה מפעילותן הרבה של חברות זרות רוב לאומיות בתחומה. יתר התושבים הזרים הם נותני שירותים (בנייה, סיעוד ומשק בית).

סינגפור נהנית מתשתיות מאוד מתקדמות המהוות מחולל צמיחה חשוב, ביניהם נמל ים יעיל שהוא גם הנמל השני הכי עמוס בעולם, שדה תעופה פעיל מאוד שזוכה באופן קבוע לפרסי הצטיינות עולמיים, תחבורה ציבורית מתקדמת, ותשתיות תקשורת איכותיות. בשנים האחרונות ניתן דגש הולך וגדל גם על פיתוח כלכלה מתקדמת המבוססת על מחקר, טכנולוגיה וחדשנות ומשאבים רבים מוקצים לנושא על ידי הממשלה. הסקטור הפיננסי הוא דומיננטי מאוד בכלכלת סינגפור והיא המרכז הפיננסי ה-4 בגודלו בעולם כיום (ובתחרות מתמדת על אזור אסיה עם הונג קונג, אשר מדורגת במקום ה-3).

בזכות התשתיות המתקדמות, התמריצים הממשלתיים הנדיבים, רמת החיים הגבוהה והרמות הנמוכות של המיסים, חברות רב לאומיות רבות מתעשיות יצרניות, חברות תוכנה וגופים פיננסיים מנהלים מסינגפור את פעילותם באסיה-פסיפיק וקיימת יכולת קבלת החלטות ברמה האזורית רבים מהם. בסינגפור מעל ל-8,000 חברות רב לאומיות אשר עיקר פעילותם כיום היא בתחום היצור האלקטרוני והשיווק, הפיננסי והאנרגיה המסורתית (Oil and Gas). בפרט, מרבית הבנקים, חברות הביטוח ובתי ההשקעות הגלובאליים המרכזיים בחרו לשים את המטה האזורי

לאזור אסיה-פסיפיק או דרום מזרח אסיה בסינגפור והם מהווים את רוב עוצמתה כמרכז פיננסי, בנוסף לשלושה בנקים סינגפוריים גדולים. ההון הרב שהתרכז בסינגפור גם הופך אותה ליעד למשיכת השקעות ממנו החוצה עבור מדינות וגופים רבים, בכללן השקעות בתחום ההון סיכון.

מנוע צמיחה חשוב בסינגפור הוא סקטור התיירות וישנה השקעה ממשלתית רבה בפיתוח סקטור התיירות (כ-16 מיליון תיירים מגיעים מידי שנה לסינגפור, לעומת 4 מיליון לישראל).

באופן כללי, ניתן לציין 5 אלמנטים החוזרים כחוט השני בסקטורים שונים בכלכלה הסינגפורית: גישה פרו-אקטיבית של הממשלה לקידום העסקים, שיווק סינגפור כמרכז אזורי לדרום מזרח אסיה, דגש על יצור ומו"פ מקומי, עידוד מעבר חברות רב לאומיות לסינגפור וקידום חדשנות. בשנים האחרונות המדינות האחרות בדרום מזרח אסיה צומחות בקצב גבוה יותר מסינגפור והסינגפורים בחשש מתמיד משחיקה של מעמדם כמרכז העסקים של האזור, דבר המביא להשקעות גדולות של הממשלה בסקטורים רבים כדי לא לאבד יתרון חשוב זה.

מבנה פוליטי

סינגפור היא רפובליקה ריבונית, עם מערכת משפטית המבוססת על המשפט האנגלי. ישנם שלושה איברים למבנה המדינה- הנהלה (ממשלה), חקיקה (הפרלמנטרים) והרשות השופטת.

הבחירות בסינגפור מתקיימות אחת לחמש שנים. מנהיג המפלגה הפוליטית המהווה את רוב המושבים בפרלמנט מתבקש על ידי הנשיא להתמנות לראש הממשלה. ראש הממשלה לאחר מכן בוחר את שריו מהחברים הנבחרים של הפרלמנט (חברי הפרלמנט) כדי ליצור את הקבינט. היום, ומאז קום סינגפור, המפלגה הפוליטית הדומיננטית היא של אנשי מפלגת הפעולה (PAP). מאז 2004 ועד היום בראשות מפלגת ה-PAP עומד ראש הממשלה לי הסיין לונג אשר לאורך כל תקופה זו גם משמש כראש הממשלה. לי הסיין לונג הוא גם בנו של ראש הממשלה הראשון של סינגפור, לי קוואן יו, הנחשב למי שהוביל את סינגפור מעולם שלישי לעולם ראשון. לאחרונה נבחר כסגן ראש ממשלת סינגפור הנג סווי קיט והוא צפוי להחליף בעתיד הקרוב את ראש הממשלה הנוכחי.

נתוני סחר³

מאזן סחר

שנה	סכום לעולם במיליארדי דולרים	יצוא מהעולם במיליארדי דולרים	יבוא במיליארדי דולרים	גירעון מסחרי
2018	411	370	-41	
2017	373	327	-45	
2016	291	338	-46	
2015	346	296	-49	

שותפות הסחר הגדולות לשנת 2018

יצוא סחורות

סין	הונג קונג	מלזיה	אינדונזיה	ארה"ב
50	47	45	33	31
12.2%	11.8%	10.9%	8.0%	7.1%
מאזן הסחר במיליארדי דולרים	0.7	45	2.1	17.7
אחוז מסך היצוא של סינגפור				
יצוא במיליארדי דולרים				

מוצרי היצוא העיקריים הם: מיכון, ציוד אלקטרוני וציוד תקשורת, מינרלים, מכשור אופטי, תרופות, כימיקלים, מוצרי נפט מזוקק, מזון ומשקאות

יבוא סחורות

סין	מלזיה	ארה"ב	יפן	אינדונזיה
50	43	42	22	15
13.4%	11.5%	11.4%	6.0%	4.1%
מאזן הסחר במיליארדי דולרים	-8.6	2.1	-10.2	2.1
אחוז מסך היבוא של סינגפור				
יבוא במיליארדי דולרים				

מוצרי היבוא העיקריים הם: מכונות, דלקי מאובנים, פנינים ואבני חן, מכשור אופטי, פלסטיק כימיקלים, מזון, מוצרי צריכה

³ הלמ"ס, Un Comtrade

סקטורים מרכזיים בכלכלה

פינטק

בתור המרכז הפיננסי הרביעי בגודלו בעולם, ישנו מקום רב לחברות פינטק לפעול בסינגפור. בתחום הבנקאות ישנם שלושת הבנקים הגדולים של סינגפור (UOB, DBS, OCBC), אך ישנם גם המטות של אזור אסיה פסיפיק של הרבה מהבנקים הגדולים בעולם כמו Deutsche Bank, CITI, HSBC, Standard Chartered ועוד. כמו כן, ישנם מטות של חברות ביטוח גלובליות כמו Prudential, AIA, AXA, Manulife וכן חברת ביטוח מקומיות גדולה בשם NTUC income. הבנק המרכזי, MAS (Monetary Authority of Singapore), משמש גם כרגולטור בתחומי שוק ההון והביטוח ונוקט גישה מאוד אקטיבית (רגולטורית אך גם תקציבית) לעידוד חדשנות בסקטור הפיננסי, ובפרט לאימוץ טכנולוגיות מתקדמות על ידי הגופים הפיננסיים הגדולים.

סייבר

בתור מרכז אזורי של חברות רב לאומיות רבות, ולאור היחסים הביטחוניים הקרובים בין ישראל לסינגפור, מדובר על תחום עם הזדמנויות רבות לחברות מישראל, הן בסקטור הממשלתי והן בפרטי. מתקפת סייבר ב-2018 על רשומות התיקים הרפואיים של ספק הבריאות הגדול במדינה, Singhealth, שהביאה להדלפת פרטיו הרפואיים של ראש ממשלת סינגפור, גרמה לעלייה משמעותית במודעות לתחום. הרגולטור המרכזי בתחום הסייבר במדינה הוא ה- CSA (Cyber Security Agency), אך בנוגע לרכש סייבר במשרדי הממשלה Govtech הינו גם גוף רלוונטי. במגזר הפרטי ישנן חברות פיננסיים רבות ואף מתחומים אחרים עם רצון לחזק את אבטחת המידע שלהן. בשנה שעברה אינטגרטור גדול בתחום הסייבר בשם Quan ששייך ל-Certis (מוזכרת לעיל), יצר חיבור עם המפעיל הסלולארי Starhub ו-Accel ויחד יצרו את אחת מחברות אבטחת המידע הגדולות באסיה פסיפיק, תחת השם Ensign.

מים וקלינטק

לאור שטחה הקטן של סינגפור, היא נסמכת על מערכת מים מתוחכמת, לצד התפלה רבה וכן יבוא מים ממדינות שכנות (בעיקר מלזיה). רשות המים הסינגפורית, PUB, היא השחקן המרכזי בתחום המים במדינה ונמצאת בחיפוש מתמיד אחר טכנולוגיות מתקדמות שיכולות לשפר את יעילות המערכת בסינגפור. חברות סינגפוריות גדולות כגון Keppel, HSL ו-SembCorp מקימות פרויקטים רבים בתחום המים ברחבי אסיה והמזרח התיכון.

משרד איכות הסביבה ומקורות המים (MEWR – Ministry of the Environment and Water Resources) אחראי על קידום מדיניות שתומכת בתעשייה יעילה ותחרותית של הובלה, אחסון, טיפול והטמנת פסולת תעשייתית, כאשר המשרד משמש גם כרגולטור שמפקח על היעילות ואיכות הטיפול בפסולת. הסוכנות הלאומית לאיכות סביבה (NEA) מקצה משאבים רבים לתוכנית תמריצים ולפיתוח יזמות טכנולוגית בתחום של איכות סביבה וטיפול בפסולת.

הסכמי בילטרליים משמעותיים של סינגפור עם יתר מדינות העולם

גוש סחר: ASEAN

ארגונים בינ"ל:

- OECD : לא

- WTO : כן (1995)

מדינות שאיתן לסינגפור יש הסכם סחר:

דרום קוריאה, ארה"ב, אוסטרליה, EFTA, יפן, ניו זילנד טורקיה, Gulf Cooperation Council (GCC), טאיוואן, קוסטה ריקה, פרו, הודו, פנמה, ירדן.

יוזמות מרכזיות של ממשלת סינגפור בשנים האחרונות

היוזמה הכלכלית המרכזית של ממשלת סינגפור בשנים האחרונות נקראת Smart Nation Singapore. היוזמה הושקה בשנת 2014 ומטרתה לרתום את טכנולוגיות התקשורת והמידע המתקדמות ביותר לטובת שיפור כלל האומה והעבודה הממשלתית. שני הגופים המרכזיים שהוקמו במסגרת היוזמה הם Smart Nation and Digital Government Group (SNDGO) ו-Government Technology Agency (GovTech), שניהם תחת משרד ראש הממשלה (PMO). אחד הנדבכים העיקריים של התכנית הוא הנגשת כלל השירותים הממשלתיים לאזרח באמצעות האינטרנט. היבטים נוספים של התכנית כוללים יצירת תשתית מדינתית שמאפשרת תשלומים דיגיטליים בטוחים, פשוטים ונגישים בכל מקום (פיזי ווירטואלי), הכנת התשתית התחבורתית למהפכת הרכבים האוטונומיים הקרבה ובאה, פריסת שלל מכשירי IOT, חיישנים ומצלמות ברחבי סינגפור לשיפור היעילות בתפעול העיר והביטחון של האזרחי, שיפור תהליך הדיגיטציה בתחום הבריאות ועוד.

על כל תחום פועלים באופן מתכלל שני הגופים האמורים ב-PMO מול הגופים הממשלתיים האחרים הרלוונטיים (קרי, בבריאות מול משרד הבריאות, בתחבורה מול רשות התחבורה וכיו"ב). הרעיון של יוזמה זו הוא לא רק לשפר את רמת החיים של האזרח הסינגפורי, אלא גם להוות זרז לשיפור ההון האנושי בתחומים הדיגיטליים השונים, לחזק את יכולותיה של התעשייה המקומית, וליצור מאות סטארטאפים חדשים שיענו על הביקושים העתידיים שהתכנית תייצר.

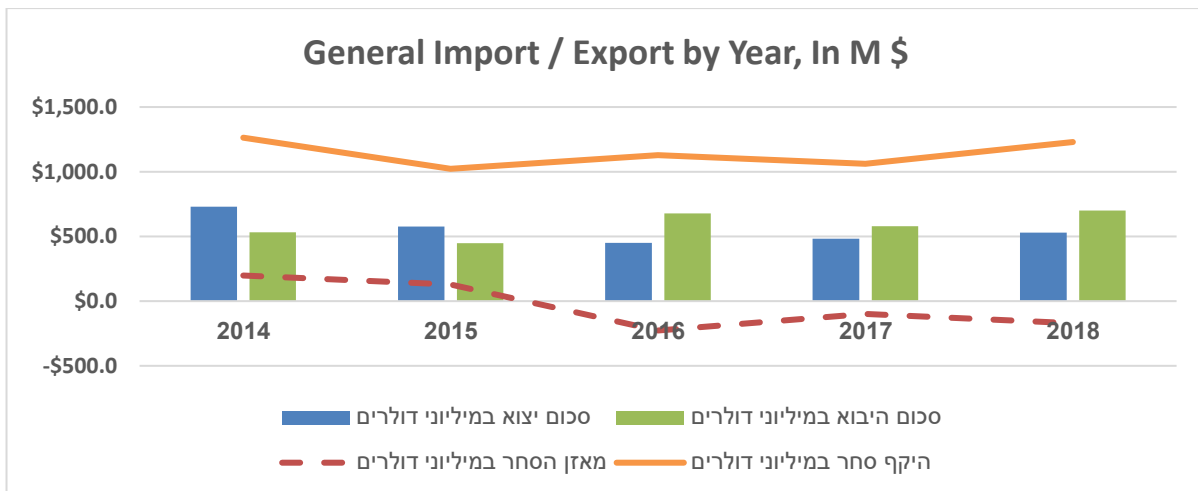
יחסי סחר ישראל - סינגפור

היחסים בין ישראל וסינגפור ארוכים וטובים ככלל. בסינגפור המותג 'ישראל' נתפס באופן חיובי מאוד בעיקר לאור ההערכה הגדולה לסיוע הצבאי שקיבלה סינגפור מישראל מאז הוקמה ולקשר הביטחוני הקרוב בין המדינות. בנוסף, ישנה הערכה לעם היהודי 'כעם של חכמים מדענים, חוקרים, אינטלקטואלים ואנשי עסקים מוצלחים', ששרד רדיפות במהלך ההיסטוריה ושהצליח להתאחד במדינתו העצמאית והמפותחת בסביבה רווית אויבים וסכנות כמעט כנגד כל הסיכויים. על אף שהמציאות הגיאופוליטית, האתנית, הכלכלית והחברתית שונה מאוד מזו של ישראל במזה"ת, הרי שבהחלט ישנם קווי דמיון רבים בין העמים והמדינות שהסינגפורים טורחים לציין במקרים רבים במפגש עם אורח מישראל.

החל מסוף המאה הקודמת הסתמנה פתיחות הולכת וגדלה של גופי השקעות סינגפורים להשקעות בישראל, כמתואר בפרק השקעות להלן.

סחר בסחורות, ישראל-סינגפור

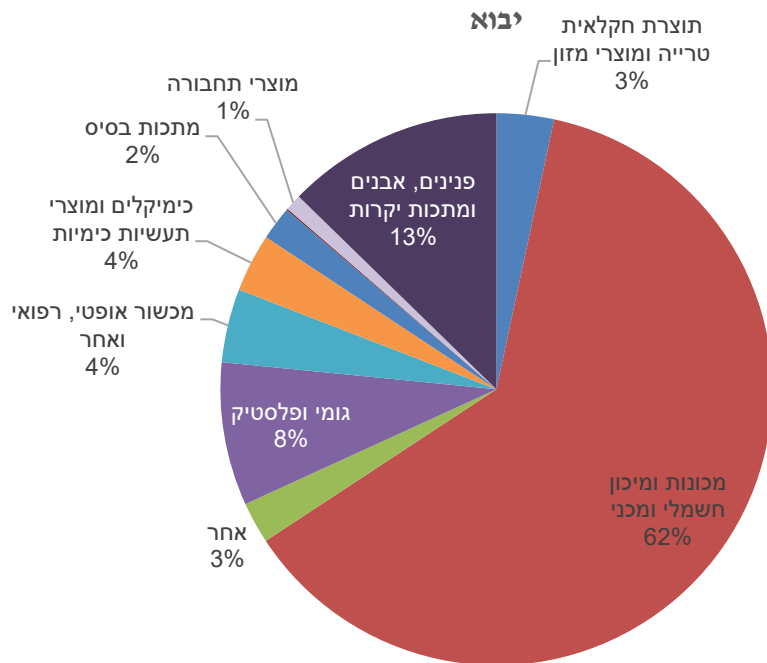
שנה	סכום יצוא במיליוני דולרים	אחוז היצוא מתוך סך היצוא הישראלי	סכום היבוא במיליוני דולרים	אחוז היבוא מתוך סך היבוא הישראלי	מאזן הסחר במיליוני דולרים	היקף סחר במיליוני דולרים
2014	\$730.5	1.06%	\$532.7	0.74%	\$198	\$1,263
2015	\$575.3	0.90%	\$447.2	0.72%	\$128	\$1,023
2016	\$450.5	0.74%	\$677.6	1.03%	-\$227	\$1,128
2017	\$482.2	0.79%	\$579.9	0.84%	-\$98	\$1,062
2018	\$529.8	0.86%	\$699.6	0.91%	-\$170	\$1,229

ניתן לראות כי בשנים האחרונות יצוא הסחורות לסינגפור יציב, כך גם ביצוא השירותים, שנאמדים בכ-200 מיליון דולר נוספים. ענפי היצוא העיקריים הם מכונות ומיכון חשמלי, אבנים יקרות, מכשור אופטי ורפואי וכימיקלים.

תמהיל הסחר ישראל- סינגפור בסחורות 2018 ⁴

⁴ הלמ"ס

הסכמי סחר הדדיים בין ישראל וסינגפור:

שם ההסכם	שנת חתימה	האם	ההסכם
		על ההסכם	בתוקף?
הסכם הקמת קרן משותפת להשקעה במו"פ תעשייתי (SIIRD)	1996	כן	
אמנה למניעת כפל מס	2006	כן	

השקעות של חברות סינגפוריות במשק הישראלי

כאמור, החל מסוף המאה הקודמת הסתמנה פתיחות הולכת וגדלה של גופי השקעות סינגפורים להשקעות בישראל. בתחילה היו אלה בעיקר השקעות בקרנות הון סיכון ישראליות ובמהלך השנים האחרונות ניכרת רוויה מסוימת של קרנות השקעה מסינגפור בסוג זה של השקעה וישנו מעבר להשקעה ישירה בחברות. עם זאת, על אף העובדה שיש הערכה רבה לזימות וחדשנות טכנולוגית ישראלית, עדיין ננקטת זהירות יתרה בכל הקשור בהשקעות בסטארטאפים וטכנולוגיות ישראליות. הסכם שת"פ בין הבורסה הסינגפורית (SGX) לבורסת תל אביב נחתם ביולי 2018 ומטרתו לקדם רישום כפול של חברות ישראליות בסינגפור ובתל אביב, על מנת להגביר את נפח הפעילות של שתי הבורסות. היקף ההשקעות הזרות הישירות מסינגפור (FDI) בשנת 2017 היה כ-2.8 מיליארד דולר.

סיכום- דבר הנספחות

סינגפור היא מקום מאוד מעניין לחברות ישראליות מתחומים שונים. היא עיר מדינה קטנה עם רק 5.5 מיליון תושבים, אך מאידך היא אחת המדינות העשירות בעולם (במונחי תוצר לנפש). אפשר לומר שהמילה הכי מתאימה לתיאור של סינגפור היא האב (hub). האב ימי – רוב התחבורה הימית בין האוקיינוס ההודי למזרח הרחוק עוברת דרכה, ויש בה את הנמל השני הכי פעיל בעולם; האב פיננסי – משטר המיסוי הנמוך יחד עם קלות עשיית העסקים הגבוהה והיציבות הכלכלית והשלטונית במדינה הפכו את סינגפור למרכז הפיננסי הרביעי בגודלו בעולם. האב אווירי – 65 מיליון נוסעים עברו בשדה התעופה של סינגפור בשנה שעברה, והיא האב אזורי גם בתחומים נוספים כמו אקדמיה, ייצור, טלקום ועוד.

אמנם סינגפור הצליחה לבסס את עצמה כמובילה בדרום מזרח אסיה בתחומים הללו, אך לאור הצמיחה המהירה של שכנותיה ולאור גודלה הקטן, ישנו חשש מתמיד בתוך סינגפור שמעמדה יתערער ולכן הממשלה, ואף המדינה כולה, נמצאות בעשייה מתמדת כדי להמשיך ולהוביל. למשל, ניתן לראות זאת בבירור במגוון התמריצים שמציעה הממשלה לעודד חדשנות, גם בצורה של סטארט-אפים שמוקמים בסינגפור וגם באימוץ של חדשנות על ידי החברות הסינגפוריות הבוגרות.

לאור הדברים הללו, ולאור הניסיון המצטבר של הנספחות הכלכלית בסינגפור, עולה כי סינגפור היא שוק אטרקטיבי מאוד לחברות ישראליות שמעוניינות להתחיל את התרחבותן למזרח אסיה ו/או לחברות שמעוניינות לעבוד מול ממשלה עשירה ויעילה, שמחפשת באופן מתמיד אחר הטכנולוגיות המתקדמות ביותר שיכולות לשפר את תפקודה ולשמר את היתרון התחרותי של סינגפור באזור. בנוסף, חברות ישראליות יכולות לנצל את ההזדמנויות השונות שקיימות בעיר מדינה זו מעצם היותה ההאב האזורי של דרום מזרח אסיה.